

Lundsångare

Mycket sällsynt och oregelbunden häckfågel i särskilt östra delarna av landet, med kanske ett par hundra par årligen. Sverige ligger precis i västligaste kanten av utbredningsområdet och antalet varierar beroende på väderleken under flyttningen. Det är tveksamt om den svenska populationen är självförsörjande. Förekommer i skogsmiljöer av olika karaktär, men generellt i högvuxna bestånd av hög bonitet.

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Populationsutveckling:

1980–2012: fluktuerande utan ökning eller minskning

2001–2012: fluktuerande utan ökning eller minskning

Fågeldirektivet: Nej

Häckningsperiod: 1 juni – 10 augusti

Ekologiska krav

Föredrar högvuxna, ogallrade skogar på näringsrik mark. I södra Sverige anträffas lundsångaren ofta i täta ädellövskogar eller åtminstone lövskogar med starkt inslag av ädla lövträd, ibland i parkmiljöer. Den förekommer i både södra och norra Sverige även i granskog på höga boniteter med mer eller mindre starkt inslag av lövträd, i södra Sverige åter igen ofta ädla lövträd medan det i norr oftast handlar om björk, al och asp. Skogarna är ofta fuktiga. Den kan också ibland förekomma i mer ordinära skogsmiljöer. Ofta är reviren belägna i sluttningar, raviner eller älvbrinkar, gärna vid mindre gläntor eller hyggen. Reviret är litet, i storleksordningen ett hektar.

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Lundsångaren kräver ofta en förstärkt hänsyn. Det gäller i första hand kända häckningsplatser eller andra områden där häckning kan misstänkas, där avverkningar innebär att förutsättningarna för häckning försvinner. Platser med tillfälliga fynd eller fynd utan indikationer på häckning kräver inte nödvändigtvis särskild hänsyn.

- Undvik avverkning eller andra skogliga åtgärder (inklusive plantering, markberedning, röjning) under perioden 1 juni – 10 augusti inom revir med lundsångaret.
- Gallring eller andra avverkningar inom själva reviret och dess närmaste omgivning innebär en stor risk att det överges. I dessa fall kan därför skogliga åtgärder inte tillåtas.
- Kalavverkning bör undvikas inom 100 meter från reviret (centrala delen) och i detta område bör det bara ske ett försiktigt virkesuttag.
- Lämna 30 meter kantzonen av lövträd mot sjöar och större vattendrag. Lämna funktionella kantzoner av lövträd mot sumpskogar och bäckar.
- Undvik all underlöjning inför slutavverkning.

MAR Mikael Arinder/Skånska bilder

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Skogsvårdslagen säger

- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. örtrika områden längs bäckar eller andra vattendrag, områden vid källor eller källpåverkad mark, strand- och sumpskogar med naturskogskaraktär, äldre skog på uddar och öar, raviner, berg- och rasbranter, naturskogsrester, äldre trädbestånd med mycket hänglavar eller död ved, örtrika bestånd på kalkrika marker, äldre hassellundar, brynmiljöer, äldre skogsbeten samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- Lämna funktionella kantzoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som bäckar, raviner, myrar och sumpskogar, kulturmiljöer m.m. (SKSFS 7:21).
- Det är förbjudet att omvandla bestånd med ädellövskog till annan skog. Om man avverkar, förutom vid röjning eller gallring, ska man anlägga ny ädellövskog på området (SVL 25 §).

Indikator på skyddsvärd skog

Lundsångare uppträder visserligen ofta i skogsmiljöer med andra höga naturvärden, men med hänsyn till den stora andelen fynd (även häckningar) i mer eller mindre triviala skogsmiljöer är det svårt att alltid använda den som en indikatorart på skyddsvärd skog¹.

Regional tillämpning

Antalet häckande par är så litet och varierande mellan år att det inte är relevant med en regional anpassning av hänsyn.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Gör naturvårdsavsättningar i äldre gran- eller lövdominerande bestånd på högre boniteter och kring bäckar, källor eller fuktstråk.

Lästips

Artfakta för lundsångare. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100108> ArtDatabankens webbplats,

¹ Lundsångaren har alltid hållit till i skyddsvärda skogar, dvs de fåglar som setts i Hälsingland och angränsande landskap. Arten kan mycket väl användas som indikator på skyddsvärd skog.